

Рис.1. Галаган С.А. «Серафим Києва», 40x45, картон, акрил, 2025 р.
Робота виконана для проєкту «Один день з майбутнього. Київ», що буде представлена в Ізраїлі, м. Тель Авів, 2025 р., Куратор проєкту Рибченко О.Г., доцент КНУТД

Список використаних джерел

1. The Guardian <https://www.theguardian.com>
2. The Hidden Reality by Brian Greene | book review | Science https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://mosaic.messiah.edu/cgi/viewcontent.cgi%3Farticle%3D1000%26context%3Dmps_st&ved=2ahUKEwiQmt_8wKuMAxWNIBAIHWloF24QFnoECBMBQBg&usg=AOvVaw3a0_cZ7zdRoCKqt7vsyhM0
3. The Divinely Revealed Appearance of Angels in Icons <https://iconreader.wordpress.com/2012/01/12/the-divinely-revealed-appearance-of-angels-in-icons/>

ЗВУКОЗАПИС ЯК МЕТОД ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АУДІОКУЛЬТУРИ

*Кочержук Д. В., заслужений артист естрадного мистецтва України,
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т.
Рильського Національної академії наук України;
доцент кафедри музично-сценічного мистецтва
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка*

Ключові слова: звукозапис, популярна культура, українська дискографія, вокально-інструментальні ансамблі, естрада, жанрове розмаїття культури.

Звукозапис, як перебіг науково-технічної революції¹, відіграє ключову роль у процесі документування та збереження мультимедійних даних української аудіовізуальної культури. Фонографічна модель є не лише засобом фіксування звукових явищ, але й потужним інструментом для трансляції культурної спадщини майбутнім поколінням, враховуючи реалії сучасного стану (пандемія Covid-2019/2020 та вторгнення російських військ на територію нашої Незалежної країни).

¹ Надалі, в тексті буде використано скорочене значення як «НТР».

З історіографії. Витоки звукозапису в Україні сягають кінця ХІХ століття (1897), коли з'явилися перші пристрої фіксації шумового простору як «фонографи». З того часу технології звукозапису невпинно розвивалися, хоча пауза у розвитку фонографії була наявна, зокрема у роки Жовтневої революції (1917) та періоду Другої світової війни (1939 – 1945), відкриваючи нові можливості для збереження музичного фольклору, формування академічної музики (вираження етико-естетичної характеристики мелодії), історичних подій та голосів видатних особистостей [4, с. 66].

Звукозапис, як метод документування аудіовізуальних творів, вимагає застосування науково-творчого підходу, що передбачає систематизацію матеріалів через класифікацію та каталогізацію за: жанрами, стилями, регіонами, виконавцями (артисти-вокалісти та/або інструменталісти), забезпечення автентичності шляхом збереження достовірності та якості мультимедійних компонентів, контекстуалізацію через дослідження історико-генетичного, культурного, мистецького, соціального, технологічного контексту звукових явищ, а також цифровізацію для довготривалого зберігання та доступності аналогової фіксації звуку. Фонографія є незамінним інструментом при фіксації та збереження багатовікової спадщини українського музичного фольклору, що є невід'ємною частиною національної ідентичності та самоідентифікації. Завдяки аудіокультурі дозволяється зберегти, для майбутніх мистецьких поколінь, різноманіття народних пісень, інструментальних творів, обрядових мелодій та інших форм музичного фольклору [2, с. 41]. Фонозапис дозволяє закарбувати звуковий супровід обрядів фольклору, традицій та звичаїв, які передаються з покоління в покоління. Це дає можливість не лише зберегти культурологічні явища, але й вивчити їхні особливості, символіку, значення і ідентичність. Фіксація звукового простору дозволяє зберегти голоси видатних діячів української культури, науки та політики, що є цінним історичним джерелом у формуванні Незалежності. Аудіоархіви надають можливість почути їхні думки, ідеї та емоції, а також дослідити особистий внесок у розвиток вітчизняного суспільства; тобто – це основа для формування аудіографічних джерел, які є важливим ресурсним забезпеченням з-поміж наукових досліджень, освітніх компонентів і культурних проєктів. Завдяки архівному матеріалу, що містять унікальні звукові джерела, відображаються різні аспекти української аудіокультури [3, с. 76].

У цифрову епоху ХХІ століття, з розвитком технологічних процесів, зокрема – мультимедійних, звукозапис стикається з низкою нових викликів та явищ, які потребують комплексного вирішення щодо забезпечення збереження та доступності аудіокультурної спадщини. Одним із ключових перешкод постає забезпечення довготривалого та надійного збереження цифрових аудіоархівів. Це вимагає розробки та впровадження ефективних методів архівації даних, які б гарантували їхню цілісність та доступність протягом тривалого періоду [1, с. 211]. Необхідно враховувати швидкий

розвиток трансформацій з-поміж цифрових технологій, що може призвести до застаріння форматів файлів та носіїв інформації (бобіни, дискети, платівки, касети). Так чи інакше, але важливо розробляти стратегії міграції даних та забезпечення їхньої сумісності з майбутніми технологіями. В умовах вільного поширення інформації в інтернеті зростає проблема захисту авторських прав на звукові матеріали². Необхідно розробити ефективні механізми захисту авторських прав, які б забезпечували справедливую компенсацію композиторам (слова й музика) та правовласникам, а також сприяли розвитку аудіокультури. Важливим є пошук балансу між захистом суміжних прав та забезпеченням доступу до культурної спадщини для широкої аудиторії. Сучасні технології звукозапису відкривають нові можливості для створення та поширення аудіокультури. Однак, важливо використовувати ці модифікації таким чином, щоб вони сприяли збереженню та розвитку культурної спадщини, а не її руйнуванню [5, с. 101]. Необхідно досліджувати та впроваджувати нові методи звукозапису, обробки та аналізу звукових даних, що дозволять покращити якість збереження та доступність аудіоархівів. Вартує розвивати цифрові платформи для поширення аудіокультури. Розв'язання цих викликів вимагає спільних зусиль науковців, архівістів, культурних діячів та технологічних компаній.

Звукозапис є незамінним інструментом для документування та збереження української аудіокультури. Він дозволяє зберегти для майбутніх поколінь багатство та різноманітність звукового світу України, сприяючи розвитку національної культури та ідентичності.

Список використаних джерел

1. Дьяченко В. В. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ – початку ХХІ століття: теорія, історія, практика: дис. ... кандидата мистецтвознав. : 26.00.01. Київ. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018, 361 с.

2. Кочержук Д. В. Звукозапис – потужна складова інформаційного простору: кіно, телебачення, музика. І-ша щорічна Міжнародна науково-практична конференція «Продюсування фільмів у 21 столітті: основні виклики». 28 вересня 2023 року. Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого, Київ. С. 40 – 43.

3. Куш Є. В. Електромузичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури ХХ – початку ХХІ століть: дис. ... кандидата мистецтвознав. : 26.00.01. Київ. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2013, 200 с.

² Закон України про авторські та суміжні права було розроблено у 1994 році, втім більшість дистриб'юторів не дотримуються правил та норм виконання всіх приписів законодавчих актів, що й ускладнює процеси авторського та суміжного прав. (Див: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>).

4. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 204 с.

5. Цифрова обробка аудіо- та відеоінформації у мультимедійних системах: підручник для ВНЗ. [В. В. Коваль, В. С. Лазебний, О. О. Скопа та ін.]. Київ: Наук. думка, 2014. 151 с.

СКЕТЧІНГ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ

*Балан У.Г., старший викладач кафедри цифрового мистецтва
Київський національний університет технологій та дизайну*

Ключові слова: образотворче мистецтво, візуальна комунікація, скетчинг, міждисциплінарна взаємодія.

У сучасному світі, де комунікація відіграє ключову роль у творчих, бізнесових та освітніх процесах, дедалі більшої ваги набувають візуальні методи передавання інформації. Одним із ефективних інструментів такої комунікації є скетчинг – швидкий спосіб зображення ідей за допомогою ліній, форм та композиційних рішень[1]. Скетчинг використовується в багатьох сферах, зокрема в мистецтві, дизайні, архітектурі, інженерії, маркетингу та навіть у бізнес-аналітиці.

Однією з головних переваг скетчингу є його універсальність як засобу комунікації: він не потребує спеціальної підготовки для сприйняття, оскільки базується на візуальних образах, які легко зрозуміти незалежно від мовного чи культурного контексту[2]. Це робить його незамінним інструментом для командної роботи та колаборації, де важливо швидко донести ідею, уникнути непорозуміння та забезпечити ефективну взаємодію між учасниками процесу.

Традиційна вербальна комунікація, хоч і є основним засобом передавання інформації, часто має певні обмеження, особливо коли йдеться про складні концепти, просторові рішення чи емоційно забарвлені ідеї. В таких випадках поєднання тексту з візуальними образами суттєво підвищує точність та ефективність сприйняття [3]. Візуальний контент не лише доповнює вербалізацію, а й додає нові можливості для глибшого аналізу, структурування інформації та взаєморозуміння між учасниками творчого процесу.

Скетчинг як форма візуального мислення має низку особливостей, що роблять його ефективним засобом комунікації. Насамперед — це швидкість візуалізації ідей. Завдяки мінімалістичним засобам виразності (лінія, пляма, форма, композиція) скетч дозволяє миттєво зафіксувати думку ще на етапі її формування. Простота зображення не заважає глибокому змісту: навпаки, схематичність сприяє узагальненню, виокремленню головного і доступності для сприйняття. Крім того, скетчинг часто є відкритим до інтерпретації, що створює простір для